

conduct disorder

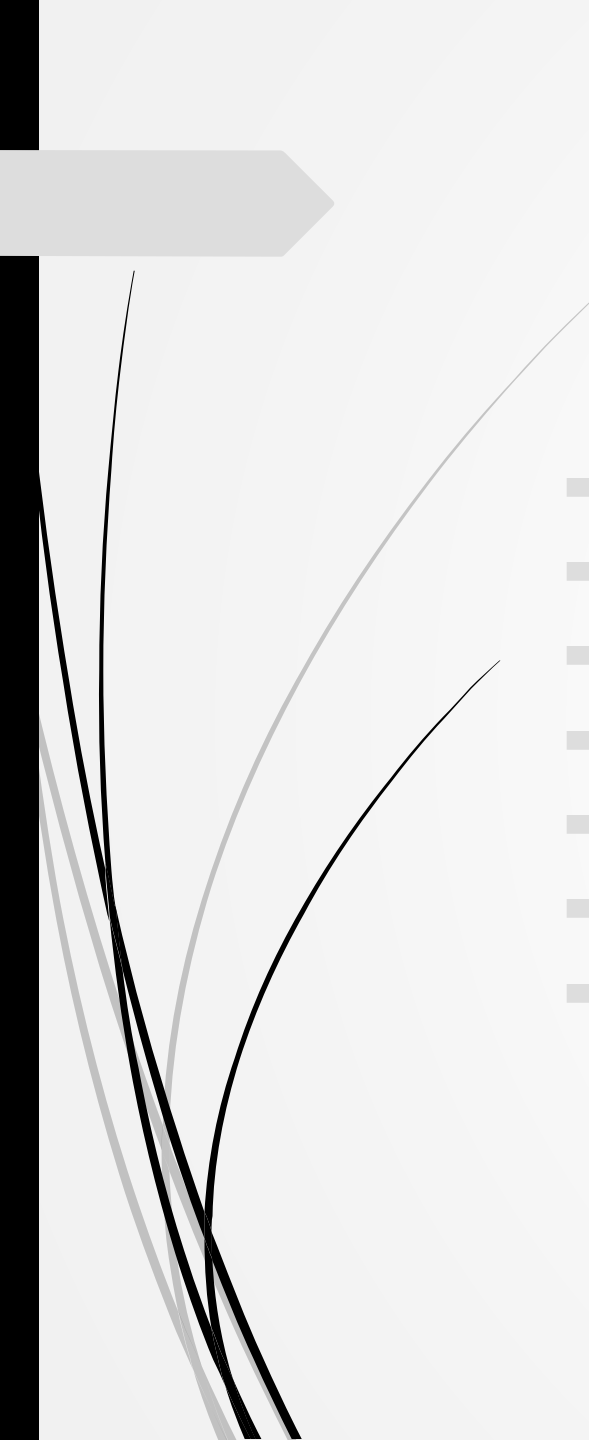
(porucha řízeného chování, EPCh)

Karel Červenka, KSpIP PdF MU

Porucha řízeného chování CONDUCT DISORDER

- ▶ zjevná agrese a skryté antisociální chování
-

-
- - z kauffmana
 - - vojtové
 - - labátha?
 - okech
 - - kuruce – sborník záhorská
 - --- agrese v poruchách chování – Cdisorder – v klasifikacích
 - + legislativě

v normě a za normou

- „normálně“ se vyvíjející děti a dospívající občas projevují antisociální chování
- výbuchy temperamentu, perou se se sourozenci, podvádějí, lžou, jsou fyzicky krutí ke zvířatům či lidem, odmítají poslouchat dospělé, ničí svůj či cizí majetek
- **Ale jsou-li „normálně se vyvíjející“, pak**
 - „nedělají antisociální věci ve většině svých sociálních kontextů, ani s takovou frekvencí, aby se z nich stali vyvrhelové mezi vrstevníky nebo že by nadměrně zatěžovali okolí

dítě s CD (conduct disorder)

Conduct Disorder (Kazdin, 1998, dle Kauffman a Landrum, 2009):

Velká šíře anti-sociálního chování

- agresivní chování, krádeže, vandalismus, žhářství, lhaní, záškoláctví, útěky
- **tendence narušovat hlavní sociální pravidla a očekávání**
- činy proti okolí – **proti lidem i věcem**

Antisociální chování **je občas normální v rámci vývoje** – kupř. dospívání

ALE v takovém případě se časem zmírňuje, nenarušuje to každodenní fungování, nepredikuje to nežádoucí důsledky do dospělosti

dítě s CD (conduct disorder)

- ▶ přetrvávající vzorce antisociálního chování

Conduct disorder = vzorec antisociálního chování, který se pojí s **významným narušením každodenního fungování** doma nebo ve škole a je spojeno s obavami **ostatních, že dítě je nezvládnutelné**

Conduct disorder – dvě hlavní formy

- A) **otevřená agrese** – vystupovat vůči druhým verbálně nebo fyzicky
 - Snadno zachytitelné
- B) **skryté antisociální chování** – antisociální činy jako vandalismus, žhářství, kterou jsou před druhými záměrně skrývány
 - Proto složitě zachytitelné a hodnotitelné
 - Často zahrnuje nedůvěřivost, manipulace s druhými, útěky nebo zatajování činů
- Často u jednoho dítěte projevy obojího.

Zjevné antisociální chování – škodlivé chování mnohem vyšší úrovně a drží si to do mnohem vyššího věku než normálně se vyvíjející, u kterých to odeznívá

Conduct Disorder

- CD musí být hodnoceno s odkazem k věku
- **Obvykle** se projevuje zjevná agrese **až u starších**
- **Děti s CD typicky projevují věku neodpovídající agresi v nižším věku**
 - **Rozvíjejí širší repertoár agresivních činů**
 - **Projevují agresi napříč větší šíří sociálních situací**
 - **Setrvávají v agresivním chování delší dobu**
 - **Významný podíl dětí s CD vykazoval v minulosti charakteristiky ODD**
 - Projevy negativismu, hostility, vzdoru ne-typické pro normálně se vyvíjející děti stejného věku
 - Časté výbuchy vzteku, dohadování se s dospělými, odmítání poslouchat dospělé, úmyslně otravují druhé, jednají vztekle a neshovívavě
- CD – často společný výskyt s – ADHD, depresemi, úzkostmi, delikvencí, závislostmi, sexuální výstřelky
- ODD, ADHD, CD – bývají úzce spojeny, **ale ne nezbytně**

CD – výskyt a klasifikace

USA ve věku do 18 let:

- ▶ 6%-16% u chlapců (biologická náchylnost + socializace – role, modely chování, očekávání okolí)
- ▶ 2%-9% u dívek

- ▶ Lehká forma – minimální ohrožení druhých
- ▶ Střední
- ▶ Těžká – způsobuje značené škody druhým

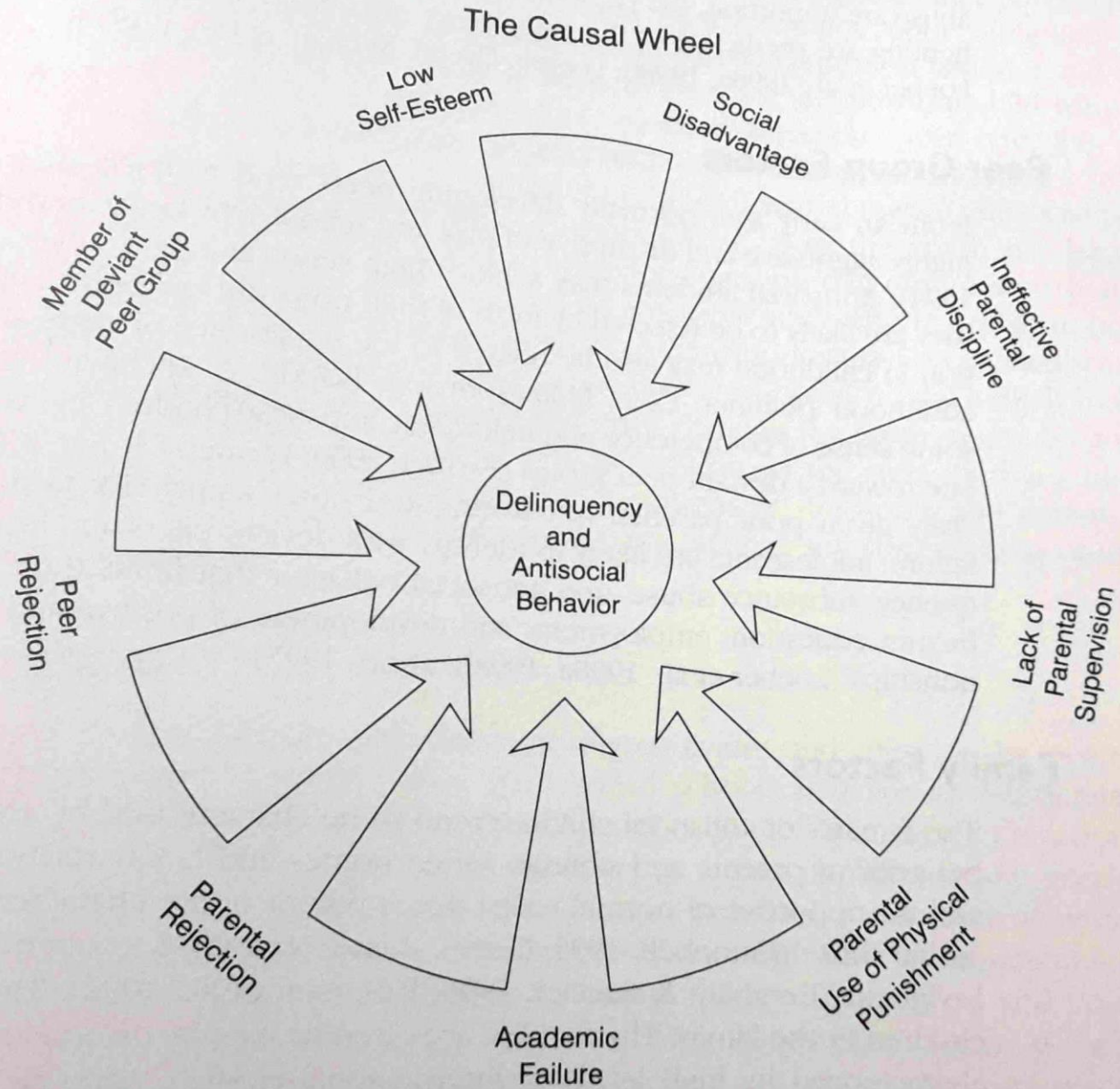

Figure 11.2 The causal wheel

Source: Patterson, G. R., Reid, J. B., & Dishion, T. J. (1992). *Antisocial Boys*. Eugene, OR: Castalia. Copyright © 1992 by Castalia Publishing Company. Reprinted by permission.

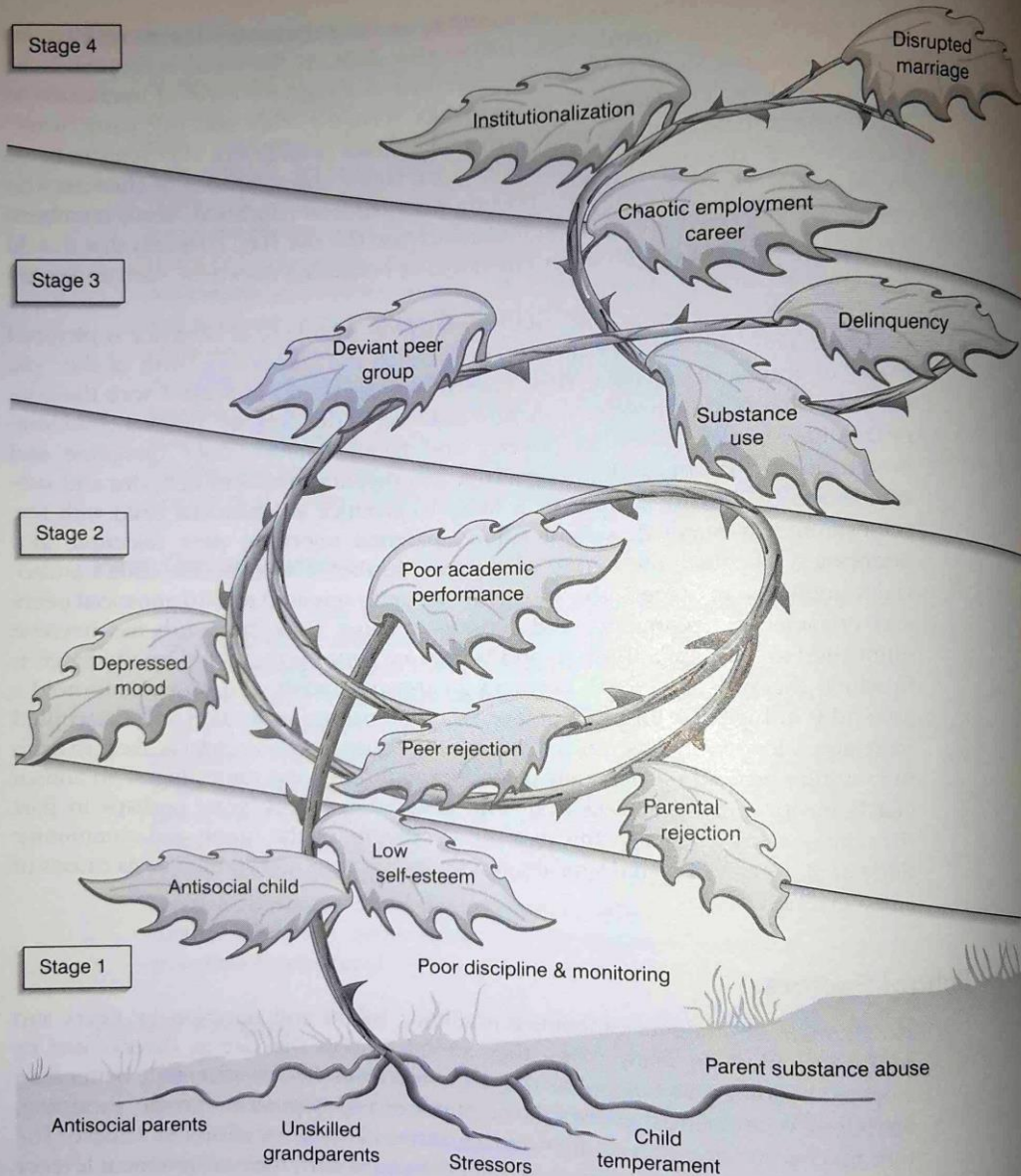
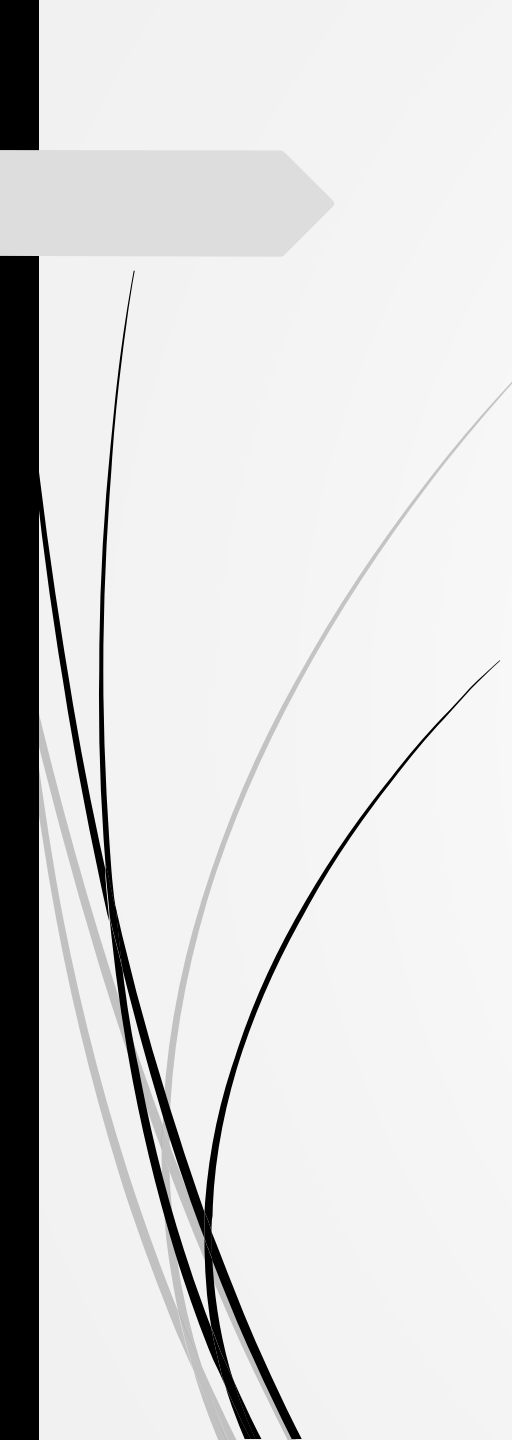

Figure 11.3 The vile weed: stages in the coercion model

Source: Patterson, G. R., Reid, J. B., & Dishion, T. J. (1992). *Antisocial Boys*. Eugene, OR: Castalia. Copyright © 1992 by Castalia Publishing Company. Reprinted by permission.

SAHA – Social and Health Assessment – Psychologický ústav AV ČR

- ▶ Kritickým obdobím pro rozvoj rizikového chování je raná adolescence
- ▶ Výrazný nárůst problémového chování s věkem
- ▶ U některých antisociálních projevů hojný výskyt již ve 12 letech
- ▶ Preventivní a intervenční programy by měly směřovat na děti mladšího školního věku (před 11 rokem)